

Tehnoloogia valdkonna õppeainete õppe kirjeldused

Käsitöö III kooliastmes

1. Disain, kavandamine ja rahvakunst

Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane valib sobivaid rõivaid, lähtudes nende materjalist, otstarbest, lõikest ja stiilist ning oma figuurist.	Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) osaleb aktiivselt arutelus rõivaste sobilikkuse üle; 2) õpib märkama ja analüüsima rõivastuse sobilikkust sõltuvalt ajast ja kohast; 3) tunneb oma figuuri iseärasusi ja analüüsib enda rõivastust. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) arutleb õpilastega järgmistel teemadel: peo- ja argirõivad; esmamulje ja selle kujunemine; mida märkad esimesena poiste/tüdrukute riietuses/välimuses, mis sulle meeldib, mis sind häirib jne; 2) tutvustab erinevaid figuuritüüpe ning mustrite, värvuste ja lõigete optilist mõju figuurile; 3) käsitleb põhikooli lõpetamisega seotud etiketinõudeid. <p>Võimalikud praktilised ülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) uurida ja analüüsida oma garderoobi; 2) rühmatööna uurida erinevaid figuuritüüpe, koostada esitlus ja tutvustada teistele, tuues näiteid optilise mõju avaldumise kohta; 3) erinevaid figuuritüüpe silmas pidades analüüsida oma keha ning disainida omaloominguline riietus mingis kindlas stiilis.
Lõiminguvõimalused		

Kunstiõpetus. Figuuri proportsioonid.		
Üldpädevuste kujunemine		
Kunstipädevus. Erinevate esemete disainimine ning valmistamine pakub õpilastele loomingulise eneseväljenduse võimalusi.		
Suhtluspädevus. Õpilane suudab oma seisukohti selgelt esitleda ja põhjendada.		
Enesemääratluspädevus. Õpilane mõistab ja hindab iseennast ning oma nõrku ja tugevaid külgi.		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane arutleb moe muutumise üle.	Tekstiilid rõivastuses ja moelooming ajastu vaimu peegeldajana.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) osaleb moeteemalises diskussioonis, uurib üksi või paaris algallikatest ühte või mitut moe ajajärku, otsib pilte ja koostab esitluse ning tutvustab seda kaaslastele; 2) arutleb koos õpetaja ja kaaslastega moe muutuste üle. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) algatab diskussiooni moe muutumise teemal, loosib õpilaste vahel moeajaloo ajastud ning annab ülesande uurida ja teha kaaslastele esitlus. Esitluste ajal arutleb õpilastega küsimuste üle, mis määrab moe, mis mõjutab meeleolu, kust saame infot sajanditetaguse moe kohta, millised on olnud iluideaalid eri ajastutel jne; 2) juhib õpilasi leidma ja märkama nüüdisaegsetel rõivastel erinevate ajastute moeelemente. <p>Võimalikud praktilised ülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) joonistada moekollektsioon ühe kindla ajastu põhjal, võib olla kollaažitehnikas; 2) luua rõivakollektsioon enda valmistatud väikestele mannekeenidele, kasutades erinevaid materjale; 3) teha moeajalooteemaline õppevahend, kasutades arvuti teel juhitavat tikkimismasinat ning rakendades sketšiprogrammi; 4) loosida välja üks 20. sajandi moekümnend; loositud kümnendist kasutada iseloomulikke detaile inspiratsiooniallikana ja disainida tänapäevane kollektsioon.

<p>Lõiminguvõimalused</p> <p>Kunstiõpetus. Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne), visandamine ning kavandamine. Õpilane iseloomustab kultuuri ja eluolu erinevatel ajaloo perioodidel.</p> <p>Infotehnoloogia. Esitluse koostamine, teabematerjali kogumine.</p>		
<p>Üldpädevuste kujunemine</p> <p>Digipädevus. Õpilane kasutab digitaalseid õpikeskkondi ja -vahendeid.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus. Õpilane on avatud loomingulistele ideedele ning originaalsetele vaatenurkadele.</p>		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane märkab originaalseid ja leidlikke lahendusi esemete ning rõivaste disainis.	Ideekavand ja selle vormistamine. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitöös kavandades.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) õpib mõistma võimaluste paljust loometöös ning on avatud erinevatele inspiratsiooniallikatele; 2) otsib, avastab ja rakendab uudseid ideid oma kavandis ning lahendab kompositsiooniülesandeid. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) õpetab leidma ja märkama erinevaid inspiratsiooniallikaid: loodus, pildid, kunst, arhitektuur, muusika, etnograafia jne; 2) annab kompositsiooniülesandeid kindlatel teemadel. <p>Võimalikud praktilised ülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) juhtida õpilasi fotoaparaadi või telefoniga loodusest, kooliümbrusest vm ideid otsima. Ülesanne otsida mingeid kindlaid värve, emotsioone, mustreid, materjale jne. Tehtud pilte kasutada kavandi inspiratsiooniallikatena; 2) tutvustada ja esitleda erinevaid kollaaži kokkupanemise keskkondi Internetis, anda ülesanne otsida Internetist vähemalt 5 pilti, millest luua kollaažitehnikas kavand oma esemele (nt kott, padi, T-särk jne) ning mõelda iseseisvalt välja, kuidas seda

		<p>eset valmistada. Sobib temaatiliste moeülesannete jaoks. Kollaažikeskkonna näiteid arvutis töötamiseks: www.picmonkey.com; mobiilis töötamiseks: www.fotor.com. www.paperlook.com; www.fotogrid.com.</p>
<p>Lõiminguvõimalused</p> <p>Infotehnoloogia. Õpilane kasutab digitaalseid õpikeskkondi ja -vahendeid.</p> <p>Kunstiõpetus. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ning sihtrühmale.</p>		
<p>Üldpädevuste kujunemine</p> <p>Kunstipädevus. Erinevate esemete disainimine ning valmistamine pakub õpilastele loomingulise eneseväljenduse võimalusi.</p> <p>Ettevõtlikkuspädevus. Õpilane on avatud uutele ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele, on iseseisev ning otsib lahendusi.</p>		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
<p>Õpilane kavandab isikupäraseid esemeid.</p>	<p>Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamise viisid erinevates tehnikates. Ornamentika.</p>	<p>Õpilane otsib ideid, materjale ja tehnoloogilisi lahendusi ning kavandab isikupäraseid esemeid.</p> <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rakendab erinevaid kavandamise võimalusi, lähtudes eesmärgist ja ideest; 2) pöörab suurt tähelepanu õpilaste loovusele ja omaalgatusele. <p>Võimalikud praktilised ülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) õpetada selgeks valitud käsitöötehnikad ning anda seejärel ülesanne õpitud oskuste baasil kavandada konkreetne ese; 2) suunata õpilased esmalt kavandama ning seejärel ise otsima ja valima tehnikaid ning materjale oma ideede teostamiseks (probleemülesanne).

		Kavandamine eelneb eri liiki tehnikates esemete valmistamisele. Samas võib kavandada ka kavandamise õppimise, ideede genereerimise, loovuse arendamise, värvusõpetuse ja kompositsioonireeglite õppimise eesmärgil.
Lõiminguvõimalused		
Kunstiõpetus. Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, installatsioon jne), visandamine ning kavandamine.		
Üldpädevuste kujunemine		
Digipädevus. Õpilane kasutab digitaalseid õpikeskkondi ja -vahendeid.		
Ettevõtlikkuspädevus. Õpilane on avatud loomingulistele ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele.		
 Artikleid kavandamisoskuse kujundamiseks Pille Nõmm. <i>Ideest valmistooteni</i> , http://www.oppekava.ee/images/0/04/Ideest_valmistooteni_parandused.pdf		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane tunneb peamisi eesti rahvuslikke käsitöötavasid.	Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis. Rahvarõivad.	Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) osaleb arutelus rahvuslike käsitöötraditsioonide tekkimise ja kujunemise üle; 2) õpib tundma kohalikke rahvarõivaid ning märkama erinevate käsitöötehnikate kasutamist rahvarõivastel; 3) teeb rühmatööd, mille käigus uurib ühe piirkonna rahvarõivaid, tuues näiteid eri tehnikate kasutamise kohta. Esitleb tulemust kaaslastele. Õpetaja: <ol style="list-style-type: none"> 1) annab ülevaate eesti rahvarõivaste kujunemisest ja rahvarõivarühmadest. Võimaluse korral demonstreerib kodukoha rahvarõivaid, õpetab rahvarõivaid kandma ning hooldama; 2) korraldab rühmatöö, jaotades õpilased rühmadesse etnograafiliste rahvarõivarühmade järgi.

		 <p>Korraldatakse õppekäik kohalikku muuseumi rahvarõivaid uurima ning eri tehnikas valmistatud käsitööesemeid vaatama-otsima.</p>
<p>Lõiminguvõimalused</p> <p>Ajalugu. Õpilane otsib, analüüsib ja kasutab ajalooinfot, asetab end minevikus elanud inimese olukorda.</p>		
<p>Üldpädevuste kujunemine</p> <p>Kultuuri- ja väärtuspädevus. Õpilane väärtustab kultuuripärandit ning hindab rahvuslikku käsitööd.</p> <p>Suhtluspädevus. Areneb suutlikkus ennast selgelt väljendada ning oma seisukohti esitleda ja põhjendada.</p> <p>Sotsiaalne pädevus. Rühmatöös õpib õpilane arvestama teisi, analüüsima oma käitumist ning selle mõju kaaslastele.</p>		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane kasutab inspiratsiooniallikana etnograafilisi esemeid.	Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel. Sümbolid ja märgid rahvakunstis.	<p>Õpilane teeb muuseumis käies mõnest etnograafilisest esemest visandi ning kasutab seda kavandades ja uut eset luues.</p> <p> Võimaluse korral minnakse muuseumi etnograafilisi esemeid vaatama ja uurima. Õpetaja annab ülesande visandada mõni konkreetne ese, muster, ornament vm, mida õpilane kasutab inspiratsiooniallikana oma tööd kavandades ja valmistades.</p> <p>Praktilise töö näiteid: ehted, pakutrüki kaunistus tekstiilile või puidule, savitööd, masintikand jne.</p> <p>Vt lisaks kudumise ja tikkimise õpitulemusi.</p>
<p>Lõiminguvõimalused</p> <p>Ajalugu. Õpilane mõistab eri ajastute kultuuripanust.</p>		

<p>Üldpädevuste kujunemine</p> <p>Kultuuri- ja väärtuspädevus. Õpilane õpib väärtustama loomingut ning kujundama ilumeelt, hindama oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandit.</p> <p>Sotsiaalne pädevus. Arenevad koostööoskused erinevates situatsioonides.</p> <p>Suhtluspädevus. Areneb suutlikkus oma seisukohti selgelt väljendada, neid esitleda ning põhjendada.</p>		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane väärtustab rahvaste kultuuripärandit.	Teiste rahvaste etnograafia inspiratsiooniallikana.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) õpib märkama erinevusi ja sarnasusi eri kultuuride vahel ning väärtustama kultuuride paljust; 2) kasutab võimaluse korral teiste maade kultuuripärandit eeskujuna oma loomingus. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tutvustab eri maade kudumeid, heegeltehnikaid, lapitöid, rahvuslikke mustreid ja ornamente vm; 2) juhib tähelepanu naaberrahvaste ja -kultuuride üksteise mõjutamisele; võib käsitleda projektitöodes või lõimida kodundusega. <p>Võimalikud praktilised ülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kui klassis või koolis on teisest rahvusest õpilasi, võiks seostada teema käsitluse selle õpilase kultuuritaustaga ning lasta eri rahvusest õpilastel tutvustada oma kultuuri; 2) paluda õpilasi tutvustada kaasõpilastele välisreisidel nähtut ja kogetut.
<p>Lõiminguvõimalused</p> <p>Ühiskonnaõpetus. Eesti, Euroopa ja maailma erinevate rahvaste kultuuriteemade käsitlemine.</p> <p>Kunstiõpetus. Rahvakultuur ning loominguline eneseväljendusoskus.</p>		

Üldpädevuste kujunemine

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Õpitakse nägema ning hindama oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandit.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Arendatakse tolerantsust ja valmidust aktseptida rahvuste erinevusi.

Artikleid rahvuslike käsitöötavade tundmise kujundamiseks

Tiiu Rosenberg. *Nõo kooli koostööst muuseumidega rahvakunsti tutvustamisel õpilastele*, 2010,

http://www.oppekava.ee/index.php/N%C3%B5o_kooli_koost%C3%B6_muuseumidega_rahvakunsti_tutvustamisel_%C3%B5pilastele

2. Materjalid ja töö liigid

2.1. Materjalid

Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane kirjeldab keemiliste kiudainete põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist.	Tekstiilkiudained. Keemilised kiud. Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude saamine ning omadused.	Õpilane: 1) uurib õmblemise õpikus olevat tekstiilipuud ja tuletab meelde õpitud kiudained; 2) teeb rühmatööd; iga rühm uurib ühte keemilist kiudainet ning teeb ettekande; 3) teeb rühmatööna põletamiskatsed erinevate materjalidega. Õpetaja: 1) tutvustab keemilisi kiudaineid ja selgitab nende saamist; 2) võib näidata selgitavaid videoid, nt https://www.youtube.com/watch?v=nnbcleh4B5Q (<i>What Are Synthetic Fibres?</i>); https://www.youtube.com/watch?v=xTr7QkpXtE4 (<i>Characteristics of Synthetic Fibers</i>); 3) valmistab ette materjalid ja koordineerib rühmatööd; 4) annab õpilastele juhtnööre katsete tegemiseks ja ohutusnõuete selgitamiseks; 5) analüüsib õpilastega katsete tulemusi; 6) leiab näiteid katsete instrueerimise ja õpetamise kohta:

		<p>http://263836.edicypages.com/tekstiilkiudude-maaramine/poletuskatsed; https://www.youtube.com/watch?v=kb4tCcnA6jo (otsifraas <i>Textile Fibers Burning Test</i>).</p> <p>Võimalikud praktilised ülesanded: põletamiskatse; otsida olemasolevate materjalide hulgast eri liiki kangad ning määrata katsete käigus kiudaine liik.</p>
<p>Lõiminguvõimalused</p> <p>Keemia. Süsinikuühendid materjalidena.</p>		
<p>Üldpädevuste kujunemine</p> <p>Loodusteaduslik pädevus. Õpilane töötab erinevate materjalidega ja tutvub nende omadustega.</p>		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane võrdleb materjale valides nende mõju tervisele.	Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude omadused.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) arutleb keemiliste kiudainete vajalikkuse üle ning toob näiteid igapäevaelust; 2) tutvub tekstiilesemete etikettidel olevate ting- ja hooldusmärkidega. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) juhhib arutlust keemiliste kiudainete kasutamise ja vajalikkuse üle ning mõju üle tervisele; 2) näitab videoid keemiliste kiudainete saamisest ja kasutamisest, nt https://www.youtube.com/watch?v=zyF9Mxlcltw (<i>How Plastic Bottles Are Recycled Into Polyester</i>); 3) juhhib tähelepanu keskkonnahoidlikule tarbimisele. <p>Võimalikud praktilised ülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) uurida tekstiilesemete etiketilt hooldusjuhendit, leida neilt kasutatud kiudained; 2) uurida oma rõivaste etikette ja teha ülevaade oma rõivaste kiulisest koostisest. Mis kiududest valmistatud materjalid on sinu garderoobis eelistatumad? Kuidas neid

		hooldada? Kas sinu rõivaste valik on tehtud teadlikult? Kas oled rahul / ei ole rahul oma rõivastusega? Miks? Jne. Võrdle saadudu tulemusi kaasõpilaste näidetega.
Lõiminguvõimalused		
Keemia. Keemilised kiudained, nende saamine.		
Inimeseõpetus. Õpilane oskab langetada otsuseid tervisega seonduvate valikute kohta.		
Üldpädevuste kujunemine		
Loodusteaduslik pädevus. Õpilane töötab erinevate materjalidega ja tutvub nende omadustega.		
Suhtluspädevus. Koostöö õpetajaga arendab õpilane eneseväljendusoskust ning suutlikkust ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada.		
 Artikleid materjalide omaduste hindamise ja nende kriitilise kasutamise oskuse kujundamiseks		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane valib ja kombineerib eseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ning viimistlusvõtteid.	Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide koos kasutamise võimaluste leidmine. Viimistlemine.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) avastab, uurib, katsetab, loob ja otsib probleemidele lahendusi; 2) teeb paaris- või rühmatööd; 3) lahendab kompositsiooniülesandeid jne. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tutvustab erinevaid materjale ja nende kasutamise võimalusi; 2) annab ülesande, mis eeldab loovust, erinevate materjalide ühendamist, probleemide lahendamist, katsetamist või avastamist ja vastab kompositsioonireeglitele; 3) toetab, suunab, nõustab ja innustab ning pöörab tähelepanu erinevate materjalide säästlikule ja ohutule töötlemisele ning viimistlemisele. <p>Vaata lisaks õpitulemusi. Õpilane:</p>

		<ol style="list-style-type: none"> 1) leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöötehnikaid; 2) märkab originaalseid ja leidlikke lahendusi esemete ning rõivaste disainis; 3) kavandab isikupäraseid esemeid; 4) väärtustab rahvaste kultuuripärandit; 5) kasutab inspiratsiooniallikana etnograafilisi esemeid.
Lõiminguvõimalused Kunstiõpetus. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ning sihtrühmale.		
Üldpädevuste kujunemine Väärtuspädevus. Õpilane õpib arvestama arvamuste ja ideede paljust, tehes koostööd ning kujundades ja põhjendades oma arvamusi. Kunstipädevus. Õpitakse hindama uudseid ja isikupäraseid lahendusi.		
2.2. Õmblemine		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane võtab lõikelehel lõikeid.	Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) võtab mõõdud, teeb paaristööd; 2) valib ajakirjast endale sobiva suurusnumbriga lõike ja kohandab õpetaja abiga lõiked enda mõõtude järgi; 3) paigutab lõiked riidele, märgib õmblusvarud ning lõikab detailid välja. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) demonstreerib mõõtude võtmist kehalt, selgitab mõõtude ülesmärkimise viise, õpetab tabeli järgi suurusnumbri määramist; 2) selgitab ja näitab ajakirja ning lõikelehe kasutamist; 3) suunab õpilasi uurima oma kanga sidusust, koe- ja lõimelõngasuunda, paremat ja pahemat poolt, mustrit, venivust jm; 4) selgitab lõigete paigutamise suunda ja järjekorda, õmblusvarude arvestamist ja

		<p>märkimist ning juhendab õpilasi individuaalselt; 5) jagab kangasoovitusi, õpetab arvestama materjali kulu.</p> <p>Võimalikud praktilised ülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) arutleda õpilastega teemal, miks kasutatakse sõna <i>juurdelõikus</i>, mida see võiks tähendada; 2) otsida selgitused mõistetele <i>kangas</i>, <i>riie</i> ja <i>rõivas</i>; 3) arvutada materjali kulu ja maksumus.
<p>Lõiminguvõimalused</p> <p>Tehnoloogia. Õpilane selgitab joonte tähendust joonisel, oskab joonestada jõukohast tehnilist joonist ning seda esitleda.</p> <p>Matemaatika. Õpilane hindab oma matemaatilisi teadmisi ja oskusi ning arvestab neid edasist tegevust kavandades.</p>		
<p>Üldpädevuste kujunemine</p> <p>Matemaatikapädevus. Arvutamisel on praktiline tagajärg (saab teada oma rõiva suurusnumbri): arvutatakse materjali kulu ja maksumus.</p>		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane valib õpetaja abiga sobiva tehnoloogia ja õmbleb endale rõivaeseme.	Valitud rõivaeseme õmblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Eseme õmblemise tehnoloogilise järjekorra määramine. Õmblustöö viimistlemine.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) jälgib õpetaja selgitusi, uurib juhendit ja töötab individuaalselt juhendi järgi, vajaduse korral küsib õpetajalt nõu; 2) teeb rõiva proovis paaristööd; 3) õmbleb endale rõivaeseme. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) õpetab uusi töövõtteid, nt sissevõtted, lukk, tasku, värvel, kant, nööpauk; overlokõmblusmasina kasutamine, rõiva proovimine ja proovijärgsed täpsustused; 2) suunab õpilasi töötama tööjuhendi järgi; 3) juhendab õpilasi individuaalselt.

		<p>Võimalikud praktilised ülesanded: teema lõpetuseks anda ülesanne esitleda valmis rõivaid: pildistada, koostada fotodest või rõivastest näitus, korraldada esitlus, lavastada demonstratsioon jne.</p> <p>Praktilise töö näiteid: seelik, pluus, ööpesu, pusa, dressipüksid, (lühikesed) püksid, kleit jne.</p>
<p>Lõiminguvõimalused</p> <p>Kunstiõpetus. Oma töö esitlemine, reklaamimine – õpilane visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades ning rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne).</p>		
<p>Üldpädevuste kujunemine</p> <p>Matemaatikapädevus. Õpilase arvutustel ja mõõtmistel on praktiline tagajärg (õmblusvaru arvestamine).</p>		
<p>3. Silmuskudumine</p>		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane koob kirjalist pinda.	Erinevate kirjade kudumine koeskeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) õpib tundma kirjamise ajalugu Eestis ja kuduma kirjalist pinda koeskeemi järgi; 2) teeb selgeks kirjakorra mõiste ning arvutab eseme valmistamiseks vajaliku silmuste arvu; 3) koob kirjalist pinda edasi-tagasi ja ringselt; 4) otsib uusi töövõtteid õppides abi erinevatest allikatest: Internetist, raamatutest, ajakirjadest. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tutvustab silmuskudumise ning kirjamise ajalugu Eestis ja maailmas ning toob näiteid eestlaste rahvuslike traditsioonide ja kombestiku kohta; 2) teeb selgeks mõisted <i>kiri</i>, <i>kirjamine</i>, <i>koeskeem</i> ja <i>kirjakord</i>, korraldab harjutusi kirjakorra määramiseks;

		<p>3) selgitab koeskeemi lugemist edasi-tagasi ja ringse kudumise korral, lõngade valikut kirjates, lõngajooksude jälgimist jm.</p> <p>Võimalikud praktilised ülesanded: mõelda välja ning joonistada oma muster, soovi korral kududa selle järgi.</p> <p>Praktilise töö näiteid: kirikindad, sokid, jõulusokk, müts, randmesoojendaja jne.</p>
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane koob koekirju, kasutades koeskeemi.	Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) õpib tundma tingmärke ja kuduma erinevaid koekirju koeskeemi järgi; 2) teeb selgeks kirjakorra mõiste ning arvutab eseme valmistamiseks vajaliku silmuste arvu; 3) otsib uusi töövõtteid õppides abi erinevatest allikatest: Internetist, sh You Tube'ist, raamatutest, ajakirjadest. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tutvustab erinevaid koekirju ja nende kasutamise võimalusi, toob esile koekirjade eripära (millised tõmbavad rohkem kokku, millised venivad palju); 2) tutvustab Haapsalu salli ja räti kudumise traditsioone, materjale, töövahendeid ning tehnikat; 3) selgitab koeskeemi ja kirjakorra mõistet, tuletab meelde õpitud tingmärke ning töövõtteid ja õpetab uusi, nt palmikud, nupud, vikkel, patentkude, pitsiline kude; 4) õpetab erinevaid silmuste kasvatamise ja kahandamise võtteid, mida on vaja plaanitavas töös; 5) õpetab kasutama erinevaid teabeallikaid, sh digitaalseid õppematerjale, uusi töövõtteid ja koekirju, õppides kuduma; 6) õpetab erinevaid silmuste loomise ja lõpetamise võimalusi.

		Erinevaid koekirju võib kududa ühele harjutustööle, et oleks näha koemustrite eripära. Praktilise töö näiteid: sokid, kindad, sõrmikud, säärised, müts, sall jne. Valmistada harjutustöödest ühistöö, nt pitsilinn, lilleaed jm.
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane koob ringselt.	Ringselt kudumine. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Eseme kudumine ja viimistlemine.	Õpilane õpib ringselt kuduma. Õpetaja: 1) tutvustab ringselt kudumise võimalusi: viiel vardal, ringvarrastega; 2) õpetab silmuste loomist ja ringselt kudumist; 3) juhhib tähelepanu kudumi ühtlusele varraste vahekohtades; 4) selgitab vajalike silmuste arvutamist ringselt kududes. Võimalikud praktilised ülesanded: mõelda, mis esemeid saab ja on otstarbekas kududa ringselt. Praktilise töö näiteid: sokid, kindad, randmesoojendajad, müts, säärised, muustriloom, torusall jm.
Lõiminguvõimalused		
Matemaatika. Võrdekujuline võrrand – õpilane lahendab võrrandi põhiomadusi kasutades lineaar- ja võrdekujulisi võrrandeid.		
Infotehnoloogia. Teabe kogumine ja rakendamine.		
Üldpädevuste kujunemine		
Kunstipädevus. Õpilane õpib hindama isikupäraseid lahendusi esemete disainis ja seoseid kultuuritaustaga.		
Matemaatikapädevus. Õpilane kasutab oma töös loogilist mõtlemist ning matemaatilisi teadmisi. Õpilase arvutustel ja mõõtmistel on praktiline tagajärg.		

Digipädevus. Õpilane leiab digivahenditega infot ning hindab selle asjakohasust ja usaldusväärsust.

Suhtluspädevus. Koostöö õpetajaga arendab õpilane eneseväljendusoskust ning suutlikkust selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljenduda.

Artikleid kudumisoskuse kujundamiseks

Etnograafilised koed – kirjamine ja roosimine <http://www.tlu.ee/opmat/ku/MLT6008/index.html>

Etnograafilised koed 2 – vikkelkoed, vitsad, nõörid <http://www.tlu.ee/opmat/ku/KUT6008/index.html>

4. Heegeldamine

Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks.
Õpilane leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöötehnikaid.	Tutvumine heegeltehnika võimalustega. Variant A: Eesti etnograafilised pitsid	Õpilane: 1) õpib heegeldama etnograafilisi pitse, kasutades erinevaid teabeallikaid; 2) kavandab rõiva- või sisustuseseme, kasutades etnograafilisi pitse. Õpetaja: 1) annab ülevaate erinevatest eesti etnograafilistest pitsidest ja heegeltehnikatest: valge pits, värviline pits; Muhu, Kihnu, Setu, Hiiu pits jt pitsid; 2) õpetab heegeldama erinevaid pitse või valmistab ette juhendid iseseisvaks tööks. Praktilise töö näiteid: aksessuaarid, ehted, sõrmkindad, sisustustekstiilid jne.
	Variant B: erinevad heegeltehnikad	Õpilane: 1) teeb kavandi, võttes arvesse erinevaid heegeltehnikaid ja kombineerides kokku erinevaid heegelpindu; 2) kasutab leidlikult heegeltehnikaid koos teiste tehnikate ja materjalidega (tekstiil, nahk, vilt jne). Õpetaja:

		<p>1) tutvustab rahvusvaheliselt tuntud heegelpitse ja nende valmistamise vahendeid, et õpilane oskaks märgata ja vahet teha erinevatel tehnikatel ning nende välimusel, nt Brügge heegeldus, gipüür, hargipits, tuniis;</p> <p>2) demonstreerib vabaheegeldust, kasutades erinevaid materjale ja tehnikaid;</p> <p>3) julgustab õpilasi heegeldama jämeda heegelnõelaga peenikest materjali ja vastupidi.</p> <p>Praktilise töö näiteid: aksessuaarid, ehted, sisustustekstiilid, vabaheegeldusena valminud dekoratiivne pilt või kott jne.</p>
--	--	--

Lõiminguvõimalused

Kunstiõpetus. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ning sihtrühmale.

Üldpädevuste kujunemine

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Õpitakse nägema ja hindama oma ning teiste maade ja rahvaste kultuuripärandit.

Ettevõtlikkuspädevus. Õpilane viib ellu enda väljamõeldud toote ning läbib tööprotsessi ideest valmis esemeni.

Õpipädevus. Oma töö iseseisev korraldamine, probleemide lahendamine.

Artikleid heegeldamisoskuse kujundamiseks

Etnograafiliste pitside ajalugu http://e-ope.khk.ee/oo/2011/etnograafiliste_pitside_ajalugu/index.html

5. Tikkimine

Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöetehnikaid.	Tikand loomingulise väljendusvahendina. Tutvumine erinevate tikanditega. Tikandi kavandamine ja loomine.	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> 1) kavandab tikandiga tekstiileseme, kasutades inspiratsiooniallikana rahvakunsti; 2) tuletab meelde ja kasutab varem õpitud tikkimispisteid; 3) õpib uusi vajalikke pisteid ja töövõtteid kavandi järgi, nt sidepiste, hääbetikand,

	<p>Variant A: rahvuslik tikand</p>	<p>pilutamine jt.</p> <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tutvustab eesti etnograafilisi tikandeid: Lääne-Eesti ja Muhu lilltikand, Põhja-Eesti lillkiri, pilutikand vm; 2) toob näiteid, kuidas tänapäeval on etnograafilisi esemeid kasutatud inspiratsiooniallikana (Aldo Järvsoo, Katrin Kuldma, Piret Pupart, Riina Tomberg jt); 3) annab ülesande kavandada tekstiilese, mille loomisel on saadud ideid rahvakunstist; 4) õpetab rühmas või individuaalselt uusi töövõtteid, lähtudes kavandatavast esemest. <p>Teemat käsitledes on soovitatav minna muuseumi ning keskenduda kodukoha rahvakunstile.</p> <p>Võimalikud praktilised ülesanded: joonistada lilltikandi kavand; värvides jälgida hääbetikandi pistete tikkimise suundi. Tikandi taust värvida mustaks.</p> <p>Praktilise töö näiteid: nõelapadi, vöö, pross, (randme)kott.</p>
	<p>Variant B: loominguline vabatikand</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) katsetab erinevate materjalidega ühe- ja kaherealiste pistete tikkimist, luues loominguulisi pindu; 2) katsetab iseseisvalt erinevate pistete tikkimist ja otsustab, mis materjali kasutades jäävad erinevad pisted kõige dekoratiivsemad; 3) loob eseme kavandi, kus mõtleb läbi, mis materjaliga millist pistet teeb. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) näitab õpilastele erinevaid tikkimispisteid iseseisvalt ja kombineeritult;

		<p>2) demonstreerib erinevate materjalide kasutamist (mulinee, lõng, pael) ning loomingulise tikandi tikkimist;</p> <p>3) juhendab kavandamist ja õpetab, kuidas panna kirja oma mõtteid.</p> <p>Praktilise töö näiteid:</p> <p>1) kavandades võtta eeskujuks enda kunstitunnis tehtud töö ja proovida sellest luua tikand;</p> <p>2) sama võib teha ka mõne kunstniku loominguga, proovides seda jäljendada tikkides.</p>
	<p>Variant C: loominguline vabatikand õmblusmasinaga</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) harjutab vabaõmblust kasutades erinevaid pisteid ja materjale;</p> <p>2) otsib ideid ja kavandab tekstiileseme ning teostab oma idee.</p> <p>Õpetaja:</p> <p>1) tutvustab nüüdisaegseid tikkimismaterjale, -tehnikaid ja -vahendeid: kahepoolne liimiriie, vees ja triikimisel lahustuv materjal, <i>tyvek</i>, organza, tekstiiliiliimid, vabaõmblusjalg, kuumaõhupuhur jne;</p> <p>2) demonstreerib õmblusmasina reguleerimist vabatikandi õmblemiseks ja näitab erinevaid masina kasutamise võimalusi.</p> <p>Praktilise töö näiteid: lapimaal, kott, padi, raamatukaaned, vöö jne või tuunida T-särk, dressipluus vm.</p> <p>Võimalikud praktilised ülesanded: loominguline harjutustöö rühmatööna: õpetaja annab teema, mille järgi alustavad õpilased igaüks oma vabatikandit. Kokkulepitud aja möödudes jäetakse töö pooleli ning õpilased vahetavad kohad ja jätkavad kaasõpilase poolelijäänud tööd, aga oma arusaama järgi. Korratakse ja lõpuks analüüsitakse tulemusi.</p>
	<p>Võimaluse korral tikandi kavandamine ja loomine</p>	<p>Õpilane:</p> <p>1) otsib ideid kavandamiseks, näiteks Internetist, oma pildikogust või loomingust,</p>

arvutiga.		<p>vajaduse korral skannib; 2) loob arvutiprogrammiga tikandi, töötades iseseisvalt õpetaja juhendamisel ja tööjuhendi järgi.</p> <p>Õpetaja tutvustab tikkimismasina erinevaid programme ning annab juhised tikandi loomiseks tööjuhendi järgi.</p> <p>Praktilise töö näiteid: 1) rühma- või ühistööna kavandada lapitekk kodukoha vaatamisväärsustega; 2) sketšiprogrammiga kavandada portree või moeajalooteemaline õppevahend, ravimtaimede ja/või ürtide kotikeste kollektsioon kodunduse kabinetti jne.</p>
-----------	--	---

Lõiminguvõimalused

Infotehnoloogia. Foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri ning internetiühendusega arvutite kasutamine.

Kunstiõpetus. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ning kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtrühmale.

Üldpädevuste kujunemine

Õpipädevus. Õpilane korraldab iseseisvalt oma tööd alates teabe kogumisest kuni töö tulemuseni ning selle analüüsini. Ta õpib nägema ja analüüsima tehnoloogia seost teistes õppeainetes õpituga.

Artikleid tikkimisoskuse kujundamiseks

6. Käsitöö organiseerimine

Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks.
Õpilane otsib ülesandeid täites abi	Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja	Õpilane tutvub erinevate kirjalike ja digitaalsete teabeallikatega, hangib neist teavet nii oma töid kavandades ja ülesandeid lahendades kui ka uusi töövõtteid ja tehnikat õppides.

<p>nüüdisaegsest teabelevist.</p>	<p>kasutamine.</p>	<p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tutvustab erinevaid teabeallikaid ning õpetab neist vajalikku teavet leidma ja seda rakendama; 2) juhib tähelepanu Internetist piltide allalaadimisel ja muu teabe kopeerimisel autoriõiguse arvestamisele ning nõuetekohasele viitamisele; 3) soovitab õpilastel end kurssi viia erinevate populaarsete internetikeskkondadega, mis aitavad koguda inspireerivat infot oma praktilise töö kavandamiseks, nt www.pinterest.com, kuhu saab luua ka ühised temaatilised kaustad. <p>Võimalikud praktilised ülesanded:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) otsida kolm internetikeskkonda, kust võib leida vajalikku käsitööteavet. Reklaamida nende plusse oma kaasõpilastele, tuues esile aspektid, mis aitavad leida vajalikku infot oma praktilise töö idee kujundamise kohta; 2) luua käsitöömõistete leksikon, mis on abiks inglise või muus keeles info otsimisel, näiteks eri heegeltehnikatele võõrkeelsete nimetuste leidmine vm. Lisaks terminitele otsida ka pilt tehnikast. Oma ideede kirjapanemiseks võib kasutada keskkonda www.kidblog.org.
<p>Lõiminguvõimalused</p> <p>Infotehnoloogia. Teabe kogumine ja rakendamine oma tegevuses.</p>		
<p>Üldpädevuste kujunemine</p> <p>Õpipädevus. Õpilane õpib nägema ja analüüsima seost olemasoleva info ning selle kasutamise vahel, leides internetikeskkonnast eri ideid oma mõtete realiseerimiseks.</p> <p>Suhtluspädevus. Teavet kogudes areneb õpilase funktsionaalne kirjaoskus ning täieneb tema tehnoloogiasõnavara. Oma tööd esitledes ja valikuid põhjendades saadakse esinemiskogemusi ning areneb väljendusoskus.</p> <p>Väärtuspädevus. Loomingulise kollaaži loomine arendab õpilase loovust, arvestades arvamuste ja ideede paljust.</p>		

Artikleid käsitöö organiseerimiseks vajaliku teabe leidmise oskuse kujundamiseks

Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane esitleb või eksponeerib oma tööd.	Töö esitlemine, võimaluse korral näituse kujundamine.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teeb meeskonnatööd, mõtleb välja, kuidas oma esemeid parimal viisil eksponeerida, valmistab sildid, kuulutuse, tutvustava teksti jne; 2) korraldab näituse avamise. Näituse asemel võib organiseerida ka moedemonstratsiooni kaasõpilastele või vanematele. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) annab ülesande kujundada valminud töödest näitus või moedemonstratsioon; 2) korraldab ajurünnaku ideede genereerimiseks; 3) juhendab meeskondade moodustamist; 4) aitab abivahendeid muretseda jne.
	Virtuaalkeskonna kasutamine töö eksponeerimiseks.	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) proovib teha oma lõpetatud esemest hea pildi, tuues esile eseme parimad küljed; 2) pildistab või skannib oma töö kavandit; 3) teeb postituse ühisesse blogisse, laeb sinna oma pildid kavandist ja lõpetatud esemest ning kirjutab analüüsi; 4) annab tagasisidet teiste õpilaste postitustele. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tutvustab õpilastele hea pildi tegemise kriteeriume, nt kuldlõike kompositsiooni, valguse jälgimist, tausta valimist, fokaalpunkti jne; 2) annab ülesande teha oma lõpetatud esemest selline pilt, mis reklaamiks ja esitleks seda eset parimal viisil. Võimaluse korral kutsub külla profifotograafi, kes õpetab pildistama; 3) õpetab blogi tegema, postitusi koostama. Teeb koos õpilastega teemakohase blogi,

		<p>kuhu iga õpilane saab panna oma postituse(d). Töö analüüsi ja enesehinnangu kirjutamiseks annab õpilastele küsimused või märksõnad.</p> <p>Valmis pildid võib üles laadida ka Google Docsi kausta, kus õpilased saavad avaldada arvamust ning kommenteerida tehtud pilte. Võib välja loosida ka kindlad õpilaspaarid, kes kelle pilti analüüsima hakkavad.</p>
<p>Lõiminguvõimalused</p> <p>Kunstiõpetus. Kunstiteose vorm ja kompositsioon, sõnum ja kontekst.</p> <p>Infotehnoloogia. Virtuaalkeskonnas esitluse koostamine.</p>		
<p>Üldpädevuste kujunemine</p> <p>Väärtuspädevus. Õpilane õpib arvestama arvamuste ja ideede paljust, tehes koostööd ning kujundades ja põhjendades oma arvamusi.</p> <p>Kunstipädevus. Õpitakse hindama uudseid ja isikupäraseid lahendusi.</p> <p>Enesemääratluspädevus. Õpilane mõistab ja hindab ennast ning oma nõrku ja tugevaid külgi.</p>		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane täidab iseseisvalt ja koos teistega endale võetud ülesandeid ning plaanib tööd ajaliselt.	Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades.	<p>Õpilane osaleb rühmatöös, jaotab rühmas tööülesanded ning määrab rollid ja tähtsajad tööetappide valmimiseks. Rollide määramiseks rühmas kirjutab iga õpilane üles oma tugevused, koos arutatakse kirjutatut ning sellest lähtuvalt sõnastatakse rollid etteantud ülesandeks.</p> <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kuulutab välja rühmatöö mõnel käsitöoga seotud teemal, nimetab tähtsaja, tööetapid ning eesmärgid, mis selle rühmatöoga on tarvis saavutada; 2) võib ette anda ka pidepunktide, mis rolli esindajad peaksid igas rühmas olema.
<p>Lõiminguvõimalused</p>		

Inimeseõpetus. Rühmad ning rollid rühmas.

Üldpädevuste kujunemine

Suhtluspädevus. Ühised ülesanded võimaldavad õppida teisi arvestama ning kogeda koostöötamise eeliseid.

Ettevõtlikkuspädevus. Õpilane õpib seadma eesmärged, koostama plaane ja neid ellu viima, näitab algatusvõimet ning vastutab tulemuste eest.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Õpilane õpib koostööd tegema, analüüsib oma käitumist ning selle mõju kaaslastele.

Artikleid iseseisva või rühmatöö planeerimise ning oma töö esitlemise oskuse kujundamiseks

Siret Lahemaa. *Rahvusvahelised veebipõhised eTwinningu projektid käsitöös ja kodunduses*, 2010, <http://oppekava.innove.ee/rahvusvahelised-veebipohised-etwinningu-projektid-kasitooos-ja-kodunduses/>

Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
Õpilane analüüsib enda loomingulisi ja tehnoloogilisi võimeid.	Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ning hindamine.	Õpilane: 1) kirjutab lõpetatud tegevusest enesehinnangu; 2) teeb valminud esemest pildi, toob esile plussid/miinused, analüüsib; 3) võrdleb valminud eset kavandiga. Õpetaja: 1) juhendab tegevuste lõpetamisel enesehinnangu kirjutamist, andes ette suunavad küsimused, nt kuidas sul enda arvates läks, mis oleks võinud minna paremini, mida teeksid teisiti, milliseid uusi teadmisi ja oskusi selle töö käigus õppisid, kas tegemist oli eakohase tööga, mis võiks olla järgmine töö, mida teed. Seda võib teha ka mõnes internetikeskkonnas, kus saab refleksiooni üles kirjutada ja õpetajaga jagada; 2) analüüsib koos õpilasega valminud esemest tehtud jäädvustust, toob esile selle plussid ja miinused.

Lõiminguvõimalused

<p>Inimeseõpetus. Minapilt, enesehinnang, eneseanalüüs.</p> <p>Infotehnoloogia. Digitaalsete õpikeskkondade kasutamine.</p>		
<p>Üldpädevuste kujunemine</p> <p>Enesemääratluspädevus. Õpilane mõistab ja hindab ennast ning oma nõrku ja tugevaid külgi.</p>		
Õpitulemus	Õppesisu	Metoodilised soovitused õpilaste õppimise juhtimiseks
<p>Õpilane teeb valikuid edasisteks õpinguteks.</p>	<p>Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks.</p>	<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) koostab rühmatööna mõttekaardi käsitöö, kodunduse ja tehnoloogia valdkonna erialade ametitest ning elukutsetest; 2) teab edasiõppimisvõimalusi; 3) viib end kurssi külalistundi tuleva isiku erialaga, koostab mõistekaardi ja mõtleb välja vähemalt viis erialast küsimust. <p>Õpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) korraldab arutelu erinevatest elukutsetest ja ametitest, juhib rühmatööd; 2) kutsub külalistundi andma mõne kondiitri, õmbleja, tekstiilitööd tegeva isiku; 3) korraldab õppekäigu mõnesse käsitöö või kodundusega seotud ettevõttesse; 4) tutvustab edasiõppimisvõimalusi või annab õpilastele ülesande uurida, mis koolides saab õppida kodunduse ja käsitööga seotud erialasid; 5) suunab õpilasi looma mõistekaarti küsimustega, millele saadakse külalistunnis vastus. Võib anda ka internetipõhise ülesande. Sobivad keskkonnad mõistekaardi loomiseks on www.mind42.com; www.padlet.com; www.cacoo.com.
<p>Lõiminguvõimalused</p> <p>Infotehnoloogia.</p>		
<p>Üldpädevuste kujunemine</p> <p>Suhtlemispädevus. Õpilane õpib teisi arvestama ning nendega suhtlema.</p>		

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Suutlikkus ennast teostada; õpilane toimib teadliku ja vastutustundliku kodanikuna.

Artikleid käsitöö alase karjääri planeerimise oskuse kujundamiseks